СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 126. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 1-го ЧЕРВНЯ 1951. No. 126. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 1, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ЛІТАКОМ ЧЕРЕЗ ПОЛЮС З НОРВЕГІЇ ДО НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, 30 травня. — Єдиний пілот, який досі перелетів через Північний полюс—сам одномоторовим літаком, це капітан Чарлс Ф. Блейр. Він вилетів з бази Барду, в Норвегії, у вівторок 29 травня в год. 11.02 перед пол., за американським східнім літнім часом, перелетів полюс і прилетів до Фербанкс, на Алясці в год. 9.29 ввечорі за таким же часом. Там переспав чотири години, перевірив стан літака і вибрався до Ню Йорку в год. 7.09 ранку в середу. Перелетівши понад Канаду, приїхав до майдану Айдлвайлд, під Ню Йорком, в год. 4.40 після полудня. Він. перелетів разом 6,750 миль упродовж 19 годин і 57 хвилин без ніякої пригоди, за виїмком упливу крови з носа, коли числив його у висоті 20,000 стіп. По дорозі в нього зіпсувався апарат для висилання радієвих депеш, але він міг приймати вісті для орієнтації і тому йому легко вдалося сісти на землі в Фербенкс. Тому, що це був одномоторовий літак, він називає його „літаючим танком". Це малий літак, яким він останньої зими перелетів через Атлантик з Ню Йорку до Лондону за 7 годин і 48 хвилин. Кап. Блейр це пілот з Пан Амерікен Ворлд Ервейс, отже він на приватній службі; одначе, його осяг має загальне значення в летунській історії тому, що він перший перелетів згаданий простір малим, одномоторовим літаком.

Померла Фанні Брайс, Звісна як „Бейбі Снук"

Голівуд, у Каліфорнії. — Фанні Брайс, звісна зі своїх радіопередач у ролі жартівливо-наївної доні „Бейбі Снук", померла від крововиливу в мозок, у вівторок. Своїми жартами вона здобула собі мільйони радієвих слухачів на всіх просторах ЗДА. Комічні ролі почала вона піснею „Мій чоловік" в 1921 р. Сім місяців тому вона плянувала облишити жарти „Бейбі Снук", кажучи, що вона вже змучена „втримуванням себе на вершку". Померла несподівано на 59-му році життя, не діждавшися бажаного спочинку.

45 МІЛЬЙОНІВ НА ТРУБИ ДЛЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Вашингтон. — Перед Федеральною Комісією Сили заявила Корпорація Пересилання Газу з Тексас, що має готовий плян побудови труб для достави природного газу до оборонних промислових підприємств і до мешкань Середнього Заходу, коштом $45,300,000. Корпорація має свій осідок в Овенсборо, у стейті Кентокі. Вона хоче дістати від комісії дозвіл на прокладку „лінії" довжиною 600 миль для постачання коло 900,000,000 кубічних футів природного газу до стейтів Тексас, Луізіяна, Арканзо, Міссісіпі, Теннесі, Кентокі, Індіяна й Ілиной.

СУДДЯ НАЗИВАЄ ТЕЛЕВІЗІЮ „НОВІТНІМ ВАРВАРСТВОМ"

Вашингтон. — Підчас розгляду в Верховному Суді питання, чи дати дозвіл на кольорові телевізійні картини, голосував „проти" суддя Фелікс Франкфуртер. Він мотивує тим, що телевізія це „новітнє варварство", яке може припинити поступ цивілізації.

ВИДАВЕЦЬ ІТАЛІЙСЬКОЇ ГАЗЕТИ ЗАФОНДУВАВ 55 СТИПЕНДІЙ

Ню Йорк. — Померший недавно видавець італійської газети „Іль Проґрессо Італіано", Дженеросо Поп, записав частину свого маєтку на стипендії для 55 студентів по $200 річно. Кандидатів вибирає окрема Громадська Комісія Колумба з-поміж аплікантів без огляду на національне походження і релігійну приналежність. Поп доробився маєтку не на газеті, а на підприємстві, що розвозило пісок і товчене каміння на будівництва.

САМІ ГОТОВІ ДО НАЙВИЩОЇ ЖЕРТВИ, американські вояки в Кореї моляться за мир, згадуючи тих, що полягли в боротьбі за нього.

ГЕН. РІДЖВЕЙ БАЧИТЬ ДУЖЕ МАЛІ МОЖЛИВОСТІ ЗАМИРЕННЯ В КОРЕЇ

Токіо, 31. травня. — Аліянтський головний командант на Далекому Сході, ген. Метью Б. Ріджвей, заявив вчора на пресовій конференції, що він бачить тільки дуже малі можливості мирного полагодження корейського конфлікту, не зважаючи на величезні втрати ворога. Це була перша пресова конференція Ріджвея після того, як він перебрав головне командування. Вернувшись з інспекційної поїздки на корейський фронт, — ген. Ріджвей твердив, що з комуністами „не може бути компромісу і для нас немає вибору". Аліянтський командант вважає, що червоні, не зважаючи на всі їхні величезні втрати, все ще є в стані зібрати щонайменше п'ять комуно-китайських армій та перейти знову до наступу. З дальших спостережень ген. Ріджвея заслуговує на окрему увагу факт масової дезерції червоних китайців. Тільки від квітня аліянти взяли в полон 10,000 китайців, тоді як їх кількість за всі попередні місяці виносила тільки три тисячі. Одною з головних причин масової дезерції червоних є недостача харчів та безпощадність червоного командування в трактуванні вояків. Ген. Ріджвей вважає, що комуністи в Кореї дали світові ще один зайвий доказ, що для них людське життя немає найменшої вартости. Згадуючи та віддаючи пошану поляглим Героям з нагоди Пропам'ятного Дня, ген. Ріджвей відмовився дати будь-які дальші вияснення на численні запити кореспондентів.

АЛІЯНТИ В КОРЕЇ ВІДКЛАЛИ ПРОПОЗИЦІЮ МИРУ КИТАЄВІ

Вашингтон, 30 травня. — Злучені Держави і тринадцять інших країн, які мають свої війська в Кореї, відклали на неозначений час подання пропозиції миру до комуністичного Китаю в надії, що воєнні успіхи аліянтів спонукають червоний режим до миролюбивого настрою. Вірогідні дипломатичні джерела заявляють, що Злучені Держави недавно піддали думку, що вже прийшов час проголосити заяву в справі політики на Далекому Сході в імені Об'єднаних Націй. З уваги на завзяті бої в Кореї цю справу відклали, як „не пильну".

Асистент секретаря стейту, Дін Роск, подав пропозицію шість днів тому на нарадах чотирнадцяти країн. Тоді прийшла думка проголосити політичну заяву. У вівторок зібралися члени О. Н. наново, одначе не обговорювали її проголошення. Ті, що брали участь в нарадах, кажуть, що військові знавці накреслили дуже „оптимістичну картину" воєнного становища, одначе застерігли, що червоні китайці ще мають доволі сили до протинаступу.

АЛІЯНТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ЯСНОГО СТАНОВИЩА МОСКВИ ЩОДО КОНФЕРЕНЦІЇ

Париж, 31. травня. — Аліянтські представники на конференції заступників міністрів закордонних справ чотирьох великодержав в Парижі рішили, після відбутих досі 63 нарад, домагатись від Москви виразного становища та ясної відповіді, чи вона бажає собі конференції Ради міністрів, для якої конференція в Парижі мала приготовити порядок нарад. В дотеперішніх дискусіях вирішено вже цілий ряд питань. Західні аліянти тепер двома окремими нотами, одну з яких мають передати західні амбасадори в Москві совєтському урядові, тоді як друга буде доручена совєтському представникові в Парижі, домагаються встановити дату зустрічі міністрів у Вашингтоні на десять кінцевих днів липня, — без огляду на невирішнеі ще справи порядку дня. В дипломатичних колах вияснюється, що цих нот не можна вважати за кінцевий ультимат, як радше за намагання приспішити бодай вирішення кінцевого факту, іменно, самої дати конференції.

ДОЛЛЕС РАДИТЬ ВИКОРИСТАТИ СЛАБІСТЬ БОЛЬШЕВИКІВ

Тусон, у стейті Арізона. — Джан Фостер Доллес, республіканський дорадник департаменту стейту, промовляючи на закінченні шкільного року університету Арізони, подав способи, як можна послабити здатність Росії провадити безконечну піввійну. Він не обговорив цих способів у подробицях, тільки згадав про „натиск" і використання слабих сторін совєтської політики. „Деспотичні суспільства завжди виглядають страшніше ніж вони є в дійсності" — твердив Доллес. На ділі Совєтська Росія видає одну третину своєї економічної продукції на стратегію, яку ще Лев Троцький назвав: „ні мир, ні війна". Кошти такої стратегії є жахливі для совєтського населення, одначе після сторіч тиранії, нарід в Росії вже так збитий, що теперішнє покоління знає тільки „повну реґіментацію". У такому стані совєтські володарі визискують нарід до крайніх меж. На подібний лад вони визискують також і населення сателітних країн. Але тепер наспіла пора, щоб ці слабості використати для Західних аліянтів, твердив Доллес. Одначе способи, якими треба поборювати Совєти, Доллес з'ясував надто загально.

АЛІЯНТИ В КОРЕЇ ЗНОВУ ЗАЙНЯЛИ ГРЕБЛЮ ГВАЧОН

„Обмежені успіхи" на інших ділянках фронту. Ворог припинив відступ, переходячи до протинаступів.

Токіо, 31. травня. — Аліянтські війська зайняли вчора знову головну греблю резервуару Гвачон в центральній Кореї, зломлюючи там тільки обмежений спротив ворога. Раніше зайнято місто Гвачон. Зі захопленням резервуару, аліянтські війська опинились знову на тому самому місці, де застала їх „перша фаза" великого весняного наступу червоних. На інших ділянках фронту аліянтські війська мали вчора вже тільки „обмежені успіхи", як маси комуно-китайських і північно-корейських військ пробували переходити до протинаступів. Аліянтські панцерні колони, заганяючись далеко на територію, на якій ворог сконцентрував свої резерви, натрапляли вже на зорганізований і запеклий спротив ворога. — Повітряна розвідка ствердила сильний рух ворожих військ зі запілля на фронт, що свідчило б про можливість евентуальної підготовки ворога до нового наступу. До запеклих боїв приходило майже на всіх ділянках фронту. В кількох випадках далеко заавансовані аліянтські патрульні відділи були оточені ворогом, успішно пробиваючи собі шлях повороту до своїх головних ліній. — Оточеним частинам північно-корейських військ в районі Гйон-Індже пощастило частинно пробити південно-корейський обруч та звільнитися з оточення. Бої на цьому секторі ще продовжуються, не зважаючи на дощ і болото. Місяць червень належить в Кореї до наймокріших і це до деякої міри виключає ширшу військову акцію в тому часі. Погана погода сильно обмежує, хоча не перериває акцію авіяції, що впродовж вчорашнього дня могла виконати тільки 150 місій. Атаковано з повітря головно великий ворожий конвой, зложений з около 800 вантажних автомашин, що був в дорозі з півночі на східну ділянку центрального фронту. Під час атаки аліянтської авіяції мало згинути около — 1,000 ворожих вояків. Великі втрати відніс ворог теж в сухопутніх боях. Про сильний ворожий спротив повідомляється теж зі західної ділянки центрального фронту.

Новий Наступ Червоних в Індокитаю

Саіґон, Індо-Китай, 31 травня. Вишколені і озброєні Китаєм індо-китайські червоні почали вчора новий наступ на три-милевому фронті в районі дельти Тонґкінґ, а французьке командування вважає його за рішальну спробу захопити цей важливий стратегічний район. Перший наступ червоних припинено місцевими і французькими оборонцями на лінії ріки Дай. В боях бере участь теж авіяція. Проте, французьке командування знає, що безпосередньо за лініями перших червоних відділів в наступі стоять сильні резерви, які чисельно на багато переважають сили оборонців.

КОМУНІСТИЧНІ ПРЕТЕНСІЇ ДО ІНДІЙСЬКОЇ ТЕРИТОРІЇ

Москва, 31 травня. Совєтська преса в останніх днях заповнює свої шпальти повідомленнями про „мирне визволення" Тибету, завершене останнім договором, що цілком підпорядковує ту гімалайську країну комуно-китайському урядові. При цій нагоді партійна „Правда" обвинувачує Британію, що вона ще в 1890-тому році безправно зайняла та прилучила до Індії території Тибету, за які вона вважає теперішні провінції Бгутан та Сікком.

ЯПОНЦІ ХОТІЛИ Б МАТИ ГЕН. М'АРТУРА „НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСТЕМ"

Токіо, 31 травня. Японські політики бажали б мати ген. Доґлеса МекАртура своїм досмертним „національним гостем", з вдячности за його дружнє відношення та за заслуги для Японії після її поразки. Роблено заходи для переведення відповідного закону в парляменті, але тепер ті заходи залишено з огляду на критику, що вони передчасні, бо Японія все ще залишається окупованою країною.

МОЛИТВА ЗА МИР В ПРОПАМ'ЯТНИЙ ДЕНЬ

Уся країна віддала належні почесті своїм героям, які полягли в обороні своєї батьківщини в минулих війнах. 83-ій Пропам'ятний День відзначився військовими парадами, як на Ривер Сайд Драйв в Ню Йорку коло пам'ятника загиблим морякам; у Вашинґтоні, на Краєвім Цвинтарі Арлінґтон, де складено вінок президента на могилі Невідомого Вояка; на президентській яхті Вилйемсбурґ, на водах ріки Потомак, коло Йорктавн, у стейті Вирджінія, куди президент виїхав на короткий відпочинок із своїм найближчим оточенням. Там, згідно зі своєю прокламацією, президент прочитав молитву за мир в год. 11 ранку, а інші особи з його товариства, присвятили кілька хвилин часу на вшанування мовчанкою загиблих героїв На цвинтарі Арлінґтон промовляв Гаролд Е. Стассен, колишній губернатор Минесоти, а тепер президент університету Пенсилвенія. Він кликав американців до відваги серед теперішньої світової кризи. По церквах відбулися богослуження за мир.

АДМІРАЛ ШЕРМАН ЗА БЛЬОКАДУ КИТАЮ

Вашинґтон. — Після переслухання в сенатських комісіях ген. Гойта Ванденберґа, голови ген. штабу повітряних сил, в справі звільнення ген. МекАртура, прийшла черга на свідчення голови морських діянь, адмірала Форрестала П. Шермана. В зізнаннях Ванденберґа цікаве твердження, що Злучені Держави будуть в небезпеці від Росії аж до 1954 р., коли повітряна фльота ЗДА стане більшою від російської. Шерман у своїм зізнанні вияснив значення морської бльокади Китаю. Він думає, що Америка не повинна братися за таку бльокаду сама, а тільки на спілку з іншими країнами з Об'єднаних Націй. На випадок повної бльокади комуністичний Китай мусить програти війну, а коли б до неї втрутилась Росія, тоді й Росія буде перемоsжена.

На пополудневім переслуханні в середу адм. Шерман передав сенатській комісії текст мирової пропозиції, яку през. Труман мав вислати червоним китайцям в березні, одначе до цього не дійшло, бо ген. МекАртур вийшов зі своєю пропозицією припинити вогонь на полі бою.

В АМЕРИЦІ

● **Конґрес закінчив** законодавство видатку шости з половиною біліонів долярів на оборонні цілі Америки. Президент Труман передбачував цих видатків на сорок сім мільйонів більше.

● **Населення ЗДА платить** 755 мільйонів долярів річно на забезпечення здоров'я із загальної суми десять біліонів, яку видають люди на медичну обслугу річно. Ці цифри зібрала сенатська комісія.

● **210,000 осіб з поміж** добровольців цивільної оборони вправляються з розпізнаванні воєнних літаків. — Вони відбудуть спеціяльний вишкіл для нічної служби з кінцем червня. Такі добровольці займуть 8,000 спостережних пунктів.

● **Новий асистент** секретаря повітряних сил, Розвел Дж. Ґілпатрик, став на службу при секретареві Фінлеттерові. Він прийшов на місце Гаролда К. Стюарта.

● **Не допустили** до конституційного обвинувачення („імпічмент") губернатора Фуллера Горрена в леґіслятурі стейту Флорида. Одна з газет закидала йому потурання в незаконній грі в стейті.

СОВЄТСЬКІ САТЕЛІТИ МАЮТЬ ДВА МІЛЬЙОНИ ВІЙСЬКА

Лондон, 31. травня. — З авторитетних джерел повідомляють, що европейські сателіти Совєтського Союзу мають разом около два мільйони вояків і щонайменше 2,000 танків. Всі ці величезні армії, які характеризується як „знамениту бойову силу", цілком підпорядковані совєтській воєнній машині. З цеї загальної військової маси припадає на поодиноких сателітів: Польща — 450,000; Чехословаччина — 250,000; — Мадярщина — 180,000; Румунія — 280,000; Болгарія — 180,000; Альбанія — 60,000. — Крім того ці сателіти розпоряджають ще величезними і вповні виряджениими поліційними силами: Польща — 200,000; Чехословаччина — 150,000; Мадярщина — 120,000; Румунія — 150,000; Болгарія — 100,000; Альбанія — 20,000. — Всі ці сили, як військові так і поліційні, можуть бути в „потребі на багато збільшені.

ПОВНА ПОРАЗКА КОМУНІСТІВ У ВИБОРАХ В ПІВНІЧНІЙ ІТАЛІЇ

Рим, 31. травня. — У виборах до міських управлінь в Північній Італії, які відбулися минулої неділі і понеділка, комуністи віднесли повну поразку, — дарма, що деякі з тих районів вважалися їхніми „твердинями". Згідно з урядовим повідомленням проти-комуністичні партії перемогли в 2,340 місцевостях, на всіх 2,736 в двадцяти північних провінціях. Комуністи або ліві соціялісти перемогли тільки в 395 місцевостях, хоча перед виборами вони мали владу в 1,170, отже втратили її в 755 місцевостях. Це є найбільшою поразкою, яку досі зазнали комуністи в тій країні після війни. Це не залишиться без великого впливу і на дальшу поразку червоних в тодатку до їхнього теж внутрішнього розкладу.

● **Право відмови свідчень свідка** перед слідчою судейською лавою потвердив і розширив Верховний Суд своїм вирішенням з понеділка. Свідок може відмовити зізнання якщо він боїться, що це може вплутати його в злочин.

● **Тлінні останки** Ернеста Бевина, покійного британського міністра закордонних справ, будуть зложені у Вестмінстерському манастирі — повідомив в парляменті премієр Атлі.

ІРАН ЗДІЙСНЮВАТИМЕ НАЦІОНАЛІЗАЦІЮ НАФТИ ЗГІДНО ЗІ ЗАКОНОМ

Тегеран, Іран, 31 травня. — Іранський уряд поінформував вчора представника Англо-Іранської Нафтової Компанії, що він рішений здійснити націоналізацію нафтової промисловости згідно з ухваленим в парляменті законом та без дальшої проволоки. Уряд запевняє, що в тому він має тільки одну ціль, а саме, добро іранського народу. При цій нагоді він спростовує, що націоналізацію не можна утотожнювати з конфіскатою власностей Компанії, бо всі її оправдані претенсії будуть полагоджені згідно з постановами закону. Для дальшої адміністрації нафтової промисловости, тепер уже Національно-Іранської Нафтової Компанії, що має стати наступником і спадкоємцем Англо-Іранської Нафтової Компанії, призначається тимчасово дирекційну раду, зложену з трьох осіб. Видано теж цілий ряд постанов щодо дальшої експлуатації і очищення та продажу нафти. Рівночасно іранська поліція несподівано повідомила двох британських кореспондентів, щоби вони до 24 годин залишили Іран.

ВІДБУЛИСЯ ВИБОРИ В ІРЛЯНДІЇ

Дублін, 31. травня. — Вчора в цілій Ірляндії відбулися чергові вибори до парляменту, що могли б знову вирішити поворот до політичного проводу Імона де Валери. Проте, кінцевий вислід виборів буде підрахований не раніше, як в п'ятницю або суботу. Спостерігачі вважають, що у вибирах взяло участь щонайменше 70% з усіх 1,000,000 управнених до голосування громадян. Головне змагання у виборах відбувалося між партією де Валери та коаліцією інших партій, очолюваною теперішнім премієром Джаном А. Костелльом. Під час виборчої кампанії урядова коаліція намагалася виказати свої досягнення в дотеперішній адміністрації, тоді як опозиція де Валери теж намагалась доказувати, що теперішній уряд видав багато більше грошей, ніж цього було потрібно. Вислід ірляндських виборів не матиме впливу на закордонну політику країни.

В СВІТІ

● **Британський міністер** закордонних справ повідомив, що британський уряд „зі симпатіями" розглядає пропозицію Злучених Держав, щоби до Атлантійського пакту були включені Греція і Туреччина.

● **Німецький канцлер Аденауер** домагається від аліянтів нового плебісциту в Саарщині, в якому населення тої провінції висловило б своє бажання куди воно хоче належати: до Франції чи Німеччини.

● **Греція в найближчому часі** побудує міст через ріку Еврос, що получить Грецію з Туреччиною і буде рівночасно символом традиційної приязні між обома країнами.

● **В боротьбі з червоними партизанами** в Індо-Китаю згинув син французького високого комісаря, Вернард де Лятре де Тассіні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі-Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОТРЕБА САМОДИСЦИПЛІНИ

Якби наше народне життя судити по оголошеннях про різні імпрези, яких так багато, чи по звідомленнях про діяльність наших товариств, то можна б набрати переконання, що в нас усе в найкращому порядку. Виглядало б на поступ у всіх ділянках, тобто, що дух наш підіймається, пожертви збільшуються, громадський авторитет зростає та що є лад і порядок по організаціях і в громадах. На жаль, воно не так.

Концертів, академій, доповідів, з'їздів та мітинґів, як відомо, маємо багато, але учасників на них щораз менше. Зацікавлення ними загалу підупадає. До того важливою стає часто не так якась велика подія, яку треба відзначити, як те, хто її влаштовує, яка група. Важить нераз і таке, якої церкви чи групи хор співає! А й тих хорів у громаді постає щораз більше. Як так далі піде, то незабаром не вдержиться ніде ніякий більший хор, бо кожний гурт громади хоче мати свій власний хор щоб на власну руку влаштовувати імпрези, також і загально національні. Вистачить тільки поглянути на газетні оголошення з різних місцевостей, щоб зауважити як в одній і тій самій місцевості відбуваються в той самий день і тієї самої години імпрези, з яких одна чи друга могла б цілком добре відбутися іншої неділі, або хоч в іншу годину. Вже це одно вказує ясно на шкідливу конкуренцію, наслідком якої буває дуже часто те, що ні одна, ні друга імпреза не вдаються. Буває, що таке діється випадково або через недогляд. Але не про це мова, бо трапляються щораз частіші випадки, коли в громаді всі знають, що це не так, та що одна група робить це просто наперекір другій групі.

Ми не згадували б про ці явища, коли б не знали, що все це відбивається дуже від'ємно на цілому нашому житті. Всі відчуваємо потребу щораз змістовніших і з мистецького погляду щораз кращих концертів і академій. Без цього не буде масової участи в них громадянства. Також знаємо, що без господаря в громаді не обійдеться. Забрало в нас багато часу, заки ми це зрозуміли й побудували централі, які повинні б обєднувати всі наші народні установи по громадах. Тепер те все починає хитатись, хоча повинно б кріпшати завдяки новим і свідомим силам, які до нас прибули. Творення щораз нових організацій не становить собою — як виявляється у багатьох випадках — розбудови нашого народного життя. Поважні познаки релігійних антагонізмів даються знов, тут і там, боляче відчувати себе навіть і в громадському житті. Знов нашими промовами, рефератами й резолюціями, та ще до того в малім гуртку, хоча б їх було дуже багато, українській справі не поможемо. На це треба імпозантних масових виступів і з участю визначних американців. А потреба піднімати публічно голос у справі України велика. Треба також масових збірок, коли хочемо мати засоби на політичну акцію, чи культурну працю. Треба ще вирятувати якнайбільше скитальців і привезти їх до Америки, а як скінчиться ця праця, то братися за організацію суспільної опіки.

Як бачимо, перед нами великі завдання, які вимагають скупчення всіх наших сил та великих матеріяльних засобів. Без ідейного запалу і завзяття та глибокого розуміння ваги великого моменту, який переживаємо, ми цього не осягнемо. Все це можливе тільки тоді, коли зможемо підпорядкувати свої гуртові чи особисті амбіції спільній праці для спільної великої ідеї.

Податки в наступному році

Федеральна адміністрація в своєму проєкті нового бюджету передбачує цілий ряд податкових змін, переважно збільшення податків від особистих і бизнесових приходів, щоб могти зрівноважити державні видатки збільшені новими, переважно оборонними потребами. Конґресовий т. зв. Комітет Способів і Засобів розглянув урядовий проєкт та поробив цілий ряд змін, переважно в користь платників податків. Як виглядатимуть податки в наступному році? Звичайно, вони ще остаточно не встановлені, але з урядового проєкту і поправок конґресового комітету вже можна виробити собі загальний погляд на їх тенденцію.

Одне є певне: податки будуть збільшені. Там, де президент Труман в особистих податках пропонував збільшення на 4 т. зв. пункти, Комітет зменшив на три, а запропоноване президентом збільшення податків від корпорацій на 8 пунктів, Комітет зменшив до 5. Іншими словами, конґресовий комітет майже в цілості відкинув податковий проєкт адміністрації і приготовляє свій власний. Подібне заповідається і в сенатському комітеті. Загал наших читачів заінтересований головно в податках від особистих приходів, отже заробітників, тому приділимо тій справі головну увагу.

Згідно з ухваленою конґресовим комітетом 3-процентною пунктуацією, нові податки від особистих приходів виглядали б так:

Самітна особа, що заробляє 1,000 долярів річно, заплатила тепер $80 податку, а в наступному році мала б заплатити вже $92. Відповідно до висоти заробітків самітні особи мали б в наступному році платити податку (в дужках подана висота податку за минулий рік): Від $2,000 — 322 (280); від 3,000 — 560 (488); від 5,000 — 1,076 (944), від 10,000 — 2,718 (2,436) і т. д.

Голова родини, що має на удержанні одну особу платитиме: від $2,000 — 184 (160); від $3,000 — 414 (360); від 5,000 — 892 (796); від 10,000 — 2,324 (2,232) і т. д.

Голова родини з двома особами на удержанні мав би платити: від $3,000 — 138 (120); від 5,000 — 598 (520); від 10,000 — 1,820 (1,592) і т. д. Ці числа ще в жадному разі не є кінцеві, їх ще розглядатиме сенатська комісія і опісля має ухвалити конґрес. Але беручи в основу ухвалену конґресовим комітетом три-пунктову підвишку, сам податок від особистих приходів збільшився б з дотеперішніх 20 на 23%. Ця ставка відносилася б тільки до перших зароблених 2,000 дол. після відтягнення всіх передбачених законом вийнятків від податку. Від більших заробітків будуть теж відповідно збільшені ставки з найбільшою від $200,000, бо тут вона виносила б 94%. Згідно з з такою постановою, якщоб вона перейшла в обох Палатах, податки на наступний рік були б точно такі самі, як під час другої світової війни, отже найбільші в історії країни. Проте практично, вони були б дещо менші, бо тоді від податків звільнювалось перших 500 долярів, тоді як тепер ту рату піднесено до $600.

Урядовий законопроєкт в справі податків передбачує ще цілий ряд інших змін для збільшення державних приходів. Передбачується, наприклад, застосування підвишки податків від 1-го січня 1951-го року. Ця дата буде встановлена Конґресом після розгляду інших справ, але тепер не передбачується, щоби податки могли бути підвищені ранішим реченцем, як 1-го жовтня ц. р. для осіб та 1-го липня для підприємств. В кожному разі вже тепер треба рахуватися з тим, що податки будуть збільшені. При цьому теж треба пам'ятати, що цього вимагає добро і безпека країни.

Вол. Дорошенко

Чим славний Іван Франко?

(Його заслуги для України)

Полишив нам Франко й кілька драм, але це найменш цінне в його літературній спадщині, бо він не приділяв драматичній творчості особливої ваги. Проте одна з його п'єс лишається й досі тривалим набутком української сцени („Украдене щастя").

Збагатив Франко й нашу дуже бідну історичну белетристику своєю повістю з княжої доби на Україні „Захар Беркут". (улюблена лектура нашої молоді).

До згаданої вище оригінальної творчости Франка треба додати ще безліч його перекладів новель чужих авторів, здебільшого з вступними про них замітками. Цим він і незвичайно поширював рямці української літератури і зараз виховував читачів, знайомлючи їх із видатними творами чужих письменників — англійських, німецьких, французьких та ін. і мало не всіх слов'янських.

Але Франко писав не тільки для дорослих. Адже ж він у нас один із перших і один із найкращих дитячих письменників, автор таких безсмертних творів, як „Лис Микита", „Абу Каземові Капці", „Коваль Бассім", „Дон Кіхот" тощо. Без них годі уявити собі бібліотеку для юного читача.

Цього одного досить було б, щоб запевнити Франкові чолове місце в нашій літературі. Але був він, крім того, першорядним **критиком і публіцистом та видатним ученим**, що заслужився на різних ділянках української науки.

Як критик, озивався Франко на всі новини українського й чужого письменства, влучно відмічаючи їх позитивні й неґативні сторони. Своїми статтями на літературні теми він не тільки поширював знання українського читача, але й розширював і формував його світогляд та виховував літературний смак. В першу чергу мав він своїми белетристичними писаннями і критичними нарисами та публіцистикою величезний вплив на молодих авторів. А був Франко **публіцист першорядний**. Гострий і дотепний він сміло таврував усе, що йшло проти народних інтересів, що протиставилося поступові й демократії. Полемізувати з Франком було небезпечно, бо він своїм дотепним і в'їдливим пером заганяв противника в кут і так немилосерно шмагав його, що той не знав, де подітися. Багато доводилося Франкові писати і по чужих, особливо польських та німецьких часописах, здебільшого задля заробітку, якого був позбавлений довший час у своїх. Але все і всюди він відважно боровся за права українського народу й картав його гнобителів. З цього погляду особливо цінні його кореспонденції до віденського поступового часопису „Ді Цайт", де він безжалісно бичував галицько-польську адміністрацію й порядки, які вона заводила в догоду польській шляхті. Ці кореспонденції бували кожного разу справжньою сензацією, незвичайно бентежили крaєвий уряд та відбивалися голосним відгомоном не лиш у краю й на віденському ґрунті, але й закордоном.

Своїми писаннями в чужій пресі Франко багато причинився до обзнайомлення культурного світу з українською справою взагалі і з галицькими відносинами зокрема. З цього погляду він, поруч М. Драгоманова, був одним із визначніших та діяльніших наших інформаторів Европи про Україну.

На цьому ж місці слід згадати ще й про редакторську працю Франка. Був він незвичайно пильним і совісним редактором. Уважно перечитував надсилані твори й, не шкодуючи часу й труду, виправляв їх, з особливою уважністю ставлючися до писань початківців. Скоро бачив у якомусь їх творі іскру таланту, цікавий сюжет, виводив його у світ, надаючи йому пристойного, людського вигляду. Часом зміняв твір так, що автор не міг пізнати... Молоді письменники багато вчилися з цієї редакторської практики свого великого вчителя, передовсім, як треба братися до писання поезій чи оповідань. Крім техніки, стилю, форми, вчив їх Франко правильної літературної мови. Він уважно ставився й до мови власних творів, що раз наближаючи її до надніпрянської, а, перевидаючи свої давніші речі, завжди зміняв їх галицькі льокалізми на чисто літературні вирази.

Зостається ще сказати про Франка як **науковця**. І тут вражає він нас різноманітністю своїх зацікавлень, своєю великою ерудицією та солідністю своїх студій. Розуміється, в першу чергу він літературознавець та історик літератури взагалі й україніст спеціяльно, а заразом філолог і етнограф.

Тут не місце вичисляти, що в цих ділянках зробив Франко. Досить згадати, що для кожного періоду історії нашої літератури — старого (княжої доби), середньої (козацької) й новітньої — дав він нам низку цінних студій, окремих нарисів і цілих монографій. Особливо цікавився він старою українською драмою, історичними піснями, а також творами окремих визначних письменників (Іван Вишенський та ін.). Крім того призбирав Франко і видав багато цінного й незнаного сирого матеріялу (корпус українських апокрифів, матеріяли до карпатсько - українського письменства тощо). З філологічних студій особливо важна його студія з поля української ономастики, перша в нас в цьому роді. З етнографічних праць досить згадати велику збірку українських приповідок.

Працював Франко і в царині української історії, старої й новітньої та видав низку студій про шкільні, економічні, суспільні й правописні справи у Галичині XIX ст. Маємо теж його нариси і з усесвітної історії, а також на теми статистики і соціології.

За редакцією Франка вийшла низка творів наших письменників. Із них годиться згадати двотомове видання Шевченкового Кобзаря з наголосами. Мрією Франка було написати повну історію української літератури, але на жаль ця мрія, як подібна мрія М. Драгоманова, зосталася нездійсненою. Важка хвороба не дала змоги йому викінчити задуману працю, від якої залишилися в його архіві окремі нариси. Але все ж дав Франко нам, хоч і короткий, але прегарний суцільний нарис історії української літератури російською мовою в Енциклопедії Брокгавза і Ефрона. По українськи випустив він чималий популярний нарис українського письменства, але цей нарис історії українського письмен-, позначений вже хворобою автора й значно поступається перед згаданим російським нарисом.

Крім студій і сирого матеріялу належить Франкові сила-силенна рецензій, міщених у найрізніших і чужих виданнях, головно в „Записках НТШ". Ці рецензії часто - густо розросталися в справжні статті.

Як бачимо, визначався Франко на різних полях письменства і всюди полишив цінну спадщину. Але наш огляд був би неповний, як би ми не згадали за Франка як **громадського діяча**, що багато причинився до національно - культурного й суспільного розвитку своєї вужчої батьківщини. Був він одним із провідників першої в Галичині Радикальної Партії, а опісля співосновником Національно - Демократичної партії. Для потреб широких мас опрацював він популярну програму цієї останньої.

В молодих літах Франко віддав багато сил та енергії для практичної політичної роботи, як невтомний борець за народні права, брав участь у численних вічах, де виступав із гарячими, а заразом річевими промовами. Треба сакзати, що й промовець із Франка був першорядний. Він приковував до себе увагу слухачів та викликав лють серед ворогів. Як людина, був Франко незвичайно скромний і людяний. Навіть своєю особистістю справляв великий вплив на оточення й прихиляв до себе й до своїх ідеалів людські серця.

З поміж наших визначних діячів нового часу був Франко справжнім, немальованим велетнем, дійсно великим не в лапках, а в повному значінні цього слова. То ж і слава Його не вмере, не загине, поки живе Україна й український народ.

(Закінчення).

„Національні меншини чи колонії"?

Ви розмовах з американцями, як також в американській пресі та науковій літературі не раз доводиться зустрічати термін „національні меншини" в застосуванні його до поневолених в СССР народів. Цей неправильний термін був широко вживаний в офіційній совєтській фразеології. Від нього походить совєтське слово „нацмени", яке в ушах кожної неросійської підсовєтської людини звучало, як лайка й образа І не дивно, бо в слові „нацмен" — виявляється вся огидна пиха російського великодержавного шовінізму, воно є символом страшного національного поневолення неросійських народів СССР.

З наукового методологічного боку застосування терміну „нацмен" і „національні меншини" до народів підросійського Сходу не витримує критики. Національні меншини бувають лише в тих органічних національних державах, де серед основного національного масиву трапляються мешканці іншого національного складу. Наприклад, німецька меншина в Чехії чи на Україні. Але чи можемо вважати вірменів, грузинів, українців, білорусів чи литовців національними меншинами, коли вони живуть на своїй з предковіку землі суцільним і переважаючим національним масивом? Навпаки, в усіх цих країнах національну меншину творять росіяни.

З другого боку — чи можна було вважати чотиристамільйонову Індію національною меншиною Британської імперії? Ясно, що ні. Індія була колонією, але ніколи не була національною меншиною. Отже помилкове застосування терміну „національні меншини" походить із помилкового антинаукового ототожнення поняття національної держави з поняттям імперсько - колоніяльної держави.

СССР — найбільша і найтиповіша колоніяльна імперія світу. Називати поневолені нею нації „національними меншинами" — це значить узаконювати її русифікаторський терор та ображати дві третини населення цієї найжорстокішої з усіх колоніяльних потуг, які колинебудь бачив світ.

Микола Очерет.

ОРДЕНОНОСЕЦЬ

1)

Народився я — почав своє оповідання мій новий знайомий, — у селі Хрущівці (бувш. Постишівці, був. Скрипниківці, бувш. Раковському, бувш. Лукашівці) району Маршалівського (бувш. Червоноармійському, бувш. Червоноґвардійському, бувш. Червонопартизанському, бувш. Ротмістровському) Сталінської Области. Як тепер те село зветься і якого воно району — не знаю, бо вже більше десяти років виїхав я звідтам. Твердо можу сказати, що область і тепер Сталінська. Звуть мене Іваном, за батьком — Даниловичем, з роду Арсенів — так записали при народженні. Пізніше, коли мене зарахували безпартійним активістом до блоку комуністів і безпартійних, мені змінили ім'я, назвавши — Іоан (бо Іосіф, а не Йосип) Данілі: (бо ж Ільїч, а не Ількович) Арсеньєв, — себто „савєтской рускей челавек". Тепер я знову маю своє старе ім'я. Працював я ввесь час пастухом. Спочатку був підпаском при батькові коло селянської худоби, а коли батько померли, сам зробився пастухом. Далі став пастухом радгоспу, потім пастухом колгоспу, на якій посаді мене захопили й німці. Тут я вам, свіжій людині, мушу пояснити різницю між колгоспом і радгоспом. Колективне господарство (скорочено: „колгосп") організується „добровільно — примусовими методами: добровільними на папері, примусовими на ділі. Колгоспи мають у своєму існуванні лише один період: „добровільної" праці. Користи від цієї праці селяни не мають жадної, бо все забірає держава для покриття великого державного дефіциту. Як правило, колгоспи існують доти, доки існує совєтська влада. Коли совєтська влада зникає, як ото було за німців, колгоспи також зникають. Радянські господарства (скорочено: „радгоспи") організуються за наказом партії через совєти: партія наказує, совєти переводять в життя. Ліквідуються радгоспи теж совєтами за наказом партії. Коли приходили німці, всі радгоспи за наказом партії були совєтами при активній допомозі населення планово ліквідовані та так ґрунтовно, що й тепер на Україні нема жадного радгоспу і саме тому я думаю зараз розпочалась кампанія укрупнення колгоспів та побудови агроміст. Нормально кожен радгосп має три періоди у своєму існуванні: організаційний, політичного зміцнення та укрупнення і, останній, ліквідаційний. Перший період нашого радгоспу почався з того, що до нашого села приїхав секретар районного партійного комітету (скорочено: райпартком), довго проводив якесь засідання в селянській раді (скорочено: сельраді), потім прийшов на толоку, де я пас селянську худобу, оглянув її, щось довго підраховував тай пішов собі геть. Через два тижні приїхав до села член комуністичної партії (скорочено: компартії) товариш Клєщов і привіз з собою наказа про організацію в нашому селі животноводчеського радгоспу імени „Чрезвичайної комісії по боротьбі з контрреволюцією" (скорочено: Ч. К.-чека), а в зв'язку з цим утворилась організаційна комісія, головою якої і був призначений саме товариш Клєщов, Племенну худобу для радгоспу імені Ч. К. в кількості: одного жеребця, одного бугая та двох кнурів давала совєтська влада з сусіднього радгоспу ім. Жовтневої Революції (бувш. економія Алчевського з решток того, що залишилось після революції і був створений радгосп), а матки в кількості: 25 кобил, 30 корів та 40 свиней „добровільно" давало наше село в подяку саме за організацію радгоспу. Для активізації роботи райпартком затвердив лозунг: „догнати і перегнати сусідній радгосп в ділі постачання авангарду пролетаріята — компартії продукують животноводчества". Дякуючи цій допомозі з району, робота пішла зразу ж дуже активно. Зараз же селяни, надхнені затвердженим лозунгом, розпочали „добровільно", за наказом голови сільради, ремонт бувш. економії Бакланова, виділили з себе на розпорядження того ж голови п'ять сторожів, а товариш Клєщов сам керував і наглядав за ремонтом. Разом із тим був організований виробничий відділ, куди призначено: мене — головним пастухом (скорочено: голпасом), моїх підпасків — Юрка, замісником голпаса (скорочено: з а м г о л п а сом), Павлуся — рядовим пастухом радгосповської отари (скорочено: р я д п а с р адгоспотом). Крім того до нас додали ще двох хлопчиків з села: Дмитруся, брата Юркового, помішником замголпаса (скорочено: помзамголпаса) та Бориска, сина мого судіди, помішником рядпасрадгоспота скорочено: помрядпасрадгоспота). Трьох собак, що були раніш при нас, залишили при нас і далі, дозволивши, з виробничих міркувань, їх назв не міняти. Тож виробничий відділ мав: голпаса, замголпаса, помзамголпаса, рядпасрадгоспота, помрядпасрадгоспота та Бровка, Рябка і Кудлатого. Далі був організований відділ охорони соціяльного майна з п'ятьох селян сторожів та десятьох міліціонерів, які зараз же пригнали з толоки визначну кількість худоби, прихвативши разом 40 штук овець та п'ять баранів.

Саме в розгар роботи організаційного періоду прийшов наказ про зміну назви радгоспу з тим, щоб надалі радгосп звався імені: „Государственного Політичного Управління (скорочено: Г. П. У. — Гепеу), бо в той саме час назву Ч. К. змінили на Г. П. У. Цю зміну зустріли в нас з великим ентузіязмом, і голова сільради виділив ще додатково п'ятнадцять селян для активізації ремонту. Коли ремонт селяни закінчили, було організоване урочисте засідання, на яке представник обласного Г. П. У. привіз привітання з відкриттям животноводчеського радгоспу імені Г. П. У., а також наказ про призначення голови організаційної комісії Клєщова, директором радгоспу. Завідувачем виробничого відділу був призначений співробітник обласного Г. П. У. товариш Каліка, що разом з тим був заступником секретаря парткому радгоспа. Раніш товариш Каліка був червоним партизаном, потім червоногвардійцем, потім співробітником Ч. К. і нарешті слідчим Г. П. У. Отже він цілком відповідав для завідування саме виробничим відділом животноводства, бо міг найкраще провести генеральну лінію партії в роботі виробничого відділу. Завідувачем охоронного відділу призначено члена компартії старшого міліціонера Шкуру, що одночасно по партійній лінії займав посаду партійного організатора (скорочено: парторга) радгоспівського парткому. Тож і Каліка і Шкура, як завідувачі відділами, підлягали директорові Клєщову, але Клєщов був лише рядовий член партії і тому по партійній лінії він був підпорядкований і Каліці і Шкурі, тому жадного розпорядження він не міг видати, не погодивши його з Калікою і Шкурою. Секретаря парткому ще не було призначено, тому виборів ще в парткомі не було, але він мав приїхати з початком другого періоду. На урочистому засіданні було ухвалено послати телеграму товаришеві Сталіну з подякою за його мудрий наказ, згідно якого утворивсь радгосп та телеграму почесному шефові радгоспа — обласному Г. П. У. за його згоду дати радгоспові ім'я Г. П. У. На цьому власне й закінчився перший період життя радгоспу — організаційний.

СИМОН ПЕТЛЮРА—СИМВОЛ УКРАЇНСЬКОЇ БОРОТЬБИ ЗА ВОЛЮ!

Петлюра згинув 25 років тому—Його Ідея Української Державности житиме вічно!

ОДНИМ З ДОКАЗІВ ТОГО МАЄ БУТИ ВСЕНАРОДНА УКРАЇНСЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ В НЮ ЙОРКУ — 3-ГО ЧЕРВНЯ — В ГОД. 2-ІЙ ПОПОЛУДНІ В МАНГЕТТЕН СЕНТЕР. ВШАНУЙМО ПАМ'ЯТЬ ПЕТЛЮРИ І ЗАМАНІФЕСТУЙМО ВІДДАНІСТЬ ІДЕЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ, БЕРУЧИ МАСОВУ УЧАСТЬ В МАНІФЕСТАЦІЇ!

ЗА ТВОРЧИЙ ТЕАТР

Коли великий новатор театру Гордон Крег сказав, що в театрі не треба шукнати реалізму (це були часи панування натуралістичного театру), але стилю, то він і думав про той справжній, вічний театр, у якому сполучуються всі роди мистецтва, який завжди об'єднує поета, артиста, мистця, музику і танцюриста. І тому всі реформи в театрі — це була справа стилю, усі дискусії про театр — це боротьба за стиль театру. Бо театр потребує творчої наснаги. Без цієї творчої снаги все буде мляве, нецікаве; буде животіти, а не жити. Велика любов до театру і творчий порив непомітного службовця газової компанії в Парижі — Антуана, завдяки його майже апостольському служінню Мельпомені, зродили яскравий, натуралістичний „Вільний театр''. Піднесле творче змагання дозволяє Фуксові знайти розв'язку в „театралізації театрального'', чи Райнгардтові здобути для сцени простір, маси і майже кінематографічний рух. Лише творча боротьба за нові ідеї театру створила психологічний театр, чи естетичний, лише творча боротьба підказала деяким діячам театру шукати розв'язки в експерименті. Таким був театр і таким він залишиться, та всі дискусії про театр — це творча боротьба за ідеї театру.

У нас теж від якогось часу почалась дискусія про театр. Правда, вона зовсім малооправдана, бо нема ніяких обставин, які сприяли б творчому піднесенню театру, а існування двох шумно званих „українських театрів'' у ЗДА — це лише існування двох театральних груп, у яких внаслідок еміграції знайшлись працівники нашого театру, між ними деякі визначні, а то й передові. Та лихо не в цьому. Важне те, що ця дискусія про наш театр не принесла ніякої виміни думок про стиль, не винесла ніяких нових ідей, а тільки заторкнула адміністративну ділянку театру та й сам репертуар. Правда, на теми театрального стилю заговорив у своїх нарисах Юрій Косач, але зробив це так суґестивно та з недоціненням наших теперішніх театральних можливостей, що не дав ніякої нагоди до дискусії. Тому з повним співчуттям довелось читати статтю Иосипа Гірняка, який мусів заговорити з позиції театру не про стиль, чи свої мистецькі задуми, але — напевно — про не зовсім приємні цьому визначному театральному діячеві справи, другорядні для театрального мистецтва.

Я не задумую входити в почату дискусію, ані не хочу починати нової. Обставини не такі, щоб говорити про творчий ріст нашого театру. Але хочу звернути увагу на одну річ, яку дискутанти призабули, а Иосип Гірняк — напевно зі скромности — не зачепив. Говориться: публіка хоче великий репрезентативний театр, публіка хоче такої, чи іншої вистави, публіка хоче цього, чи того на сцені. Але яке це все має відношення до театрального мистецтва? Це так само, якби публіка ставила свої домагання до поета, що вона хоче віршів на таку, чи іншу тему, в такій, чи іншій формі або на такому, чи іншому папері. Або якби публіка ставила вимогу скрипалеві, щоб він брав „г'', тягнучи смик у долину, а „ф'', угору, чи навпаки. Театр живе своїм мистецтвом і, коли він живе ним глибоко і всевіддано, пориває зі собою і публіку. Коли про театральне мистецтво рішатиме публіка, тоді не створимо театру, але якийсь мюзік-гол або цирк. Це тим паче неоправдане в нашій дійсності. У проводі обох (тримаймось шумної термінології) наших театрів у ЗДА є відомі з незаперечними досягненнями театральні діячі. Чейже трудно припускати, щоб у них не було певних мистецьких ідей, певних мистецьких задумів, яким вони служили і служать, і які визначають напрямні їхньої праці. Правда, можна завести дискусію про стиль у тому, чи другому театрі. Але тоді треба говорити про стиль, і треба говорити людині, в якій зродилось нове відчуття краси. Була теж частина публіки, якій не подобався театр Садовського напередодні нашого відродження. Але не та частина публіки почала дискусію. Почав її працівник театру з новими мистецькими ідеями — ґеніяльний Лесь Курбас; і ця дискусія помогла двигнути наш театр на височину.

Завернім до реальних прикладів. Якби так хтось підняв голос, чи добре було підготовляти Студійного актора до виставя „Лісової Пісні'' психологічними „Примарами'' — тоді, як Лесин твір це романтична баляда і ролю Мавки треба грати в екстазі... Зрозуміла річ! Тоді йде річева, творча дискусія, зміцнює думку режисера, будує мистецький світогляд молодого актора. Але в нас такої дискусії ніхто не почав. Провідники ж Студії завжди виказують ступневість, у своїй діяльності; вони перше виставили п'єсу, що нав'язувала до комедії „дель арте'', щоб щойно тоді виставити перелицьовані наші комедії. Вони у „Примарах'' шукали психологічного поглиблення молодого актора, щоб щойно потім віддати йому Лесю Українку. Розуміється, що в наших обставинах треба б чуда, щоб створити чудо. Театр Станіславського мав періоди, що на рік спромігся на одну п'єсу при постійному вишколі актора і тоді це була мистецька подія. Театр Гірняка — це студія і в ньому на першому пляні студійна робота. Пара театральних працівників, які співділяли у будівництві, нашого театрального мистецтва з Курбасом хочуть передати своє знання і свій досвід і своє мистецьке сприймання молоді. Це лише треба хвалити. І це визначає не лише їхній мистецький стиль, але яку громадську відповідальність!

Володимир Блавацький виставив недавно п'єсу Прістлі. Це як-не-як подія в нашому скромному театральному побуті. П'єса перейшла і йде цілим світом, ставили і ставлять її найкращі театри, і спромігся на неї наш убогий еміґрантський театр. Але знову ж у рецензіях говорено про мораль, а навіть вийшла думка, чи варто п'єсу ставити, коли її можна побачити в американському театрі. І знову ж говориться про все, але не про стиль, який в театрі найважніший. Бо і що ж з того, що Прістлі можна оглядати в американському театрі? Нам цікаво, як Прістлі виходить у мистецькому задумі нашого театру, бо нам дорогий наш тиатр. Якщо б так усім було відомо, що п'єса „Інспектор іде'' була вперше виставлена не у Лондоні, хоч Прістлі має там аж два власні театри, але у двох російських театрах: у московському Камерному Театрі в постанові Таїрова та в ленінградському театрі комедії, тоді може б і про нашу мремієру була інша думка. І зовсім не підкреслено соціяльних ноток (як хтось міг би думати) у цих російських прапремієрах. Славний Таїров (той самий, який єдиний виставив „Патетичну сонату'' Миколи Куліша), що у своєму театральному стилі шукав синтези естетичного і символічного театру, підкреслив у своїй поставі символічний характер п'єси. Він використав усю велику сцену, побудувавши посердині важкі двері з темно-червоними завісами. Різьблена стеля і така ж трибуна спадали нахилено на двері. Сцена була без стін, лише тьм'яно освітлений простір за ярко ілюмінованим місцем для виступу. Сам автор, який був на премієрі у Камерному, вважав поставу Таїрова найкращою, хоч англійські вистави (з відомою лондонською Old Vic Co.) виказали більше реалістичних деталів і солідність, як теж відповідне уведення в англійський побут. Але в нас ніхто не захотів поцікавитись саме мистецьким стилем цієї постави, яка з уваги на свою символіку дуже бороніться проти грубого натуралізму, та з уваги на свою побудову і розгортання сюжету дуже сприяє експериментові.

Ніхто не підкреслив, що режисер Блавацький надав їй більше річевости і старався підкреслити характери, а не збіг обставин однієї нервозної ночі. І з уваги на цей режисерський плян ніхто не зробив закиду, що поставник для витонченої ролі підібрав аматора, який аж ніяк не відповідав для цього вибагливого сальону (ще й той палець, завинений білим полотняним платком, при фраку і шампанському — ббррр!).

Дещо дивно виглядає цей закид з публікою, бо відомо з дотеперішних деяких вистав Володимира Блавацького в ЗДА, що саме він потрохи і старався знизитись і задоволити смак цієї публіки. Але ціла справа в тому, що й наша публіка хоче жити творчим змаганням актора, режисера і всіх працівників театру, і тоді вона його цінить, любить і живе ним. Ми знаємо, що Володимир Блавацький постійно втікав від побутовщини і шукав вікна на захід і — щонайменше — важко було б йому братись за побутовщину, від якої знову ж гостро відмежував себе Йосип Гірняк навіть заявою у своїй останній статті. А втдім — навертаючи до вище висловленої думки — дозвольмо нашим діячам сцени бути собою. Вони заступали і заступають мистецькі правди і цих правд годі їм визбутись навіть в умовинах еміґрантщини. Дозвольмо їм жити їхніми мистецькими задумами, не спрощуймо театру до певних п'єс, чи навіть українського репертуару і тішмося, що у наших театральних діячів ще стільки снаги, яка піддержує в них благословенне намагання служити красі. Цю втіху і признання виявляє іноша театральна публіка кожноразовою участю у їхніх виставах бо знає, що найбільше такі люблять театр саме ці його служителі.

(от)

УВАН ВШАНОВУЄ ПАМ'ЯТЬ СВОГО ПРЕЗИДЕНТА

Дня 6 травня ц. р., відбулася в залі Аделфі Голл у Ню Йорку жалібна Академія, присвячена пам'яті пок. проф. Д. Дорошенка, яку влаштувала Президія УВАН. Велика скількість приявних гостей і членів самої Академії Наук, згуртованих у просторій залі була наглядним доказом, якою великою і заслуженою пошаною втішався наш великий історик і державний діяч.

Академію відкрив голова УВАН на ЗДА проф. М. Ветухів і в своїй довшій, знаменито опрацьованій промові подав основні заслуги пок. Дмитра Дорошенка в його многогранній діяльності як громадянського діяча, одного з найвизначніших українських учених, зразкового педагога, заслуженого політика й державника.

Доповідач — із питомим йому хистом характеризувати всі наукові й творчі явища та досягнення синтетично зумів сягнути в сам глиб творчого процесу пок. Президента. Він з'ясував усю величезну наукову спадщину Д. Дорошенка (яка сягає до 1000 позицій), розділюючи її на певні життєві періоди нашого історика й виявив, наскільки вона була пов'язана з цілим ходом суспільних і політичних подій, що в них він брав найактивнішу участь. Дмитро Дорошенко не залишився ніколи людиною, що була би байдужною в потребах хвилі, він ставав завжди в ряди високоідейних працівників нашого всенаціонального життя. Проф. Ветухів зупинявся на таких важливіших періодах життя Дорошенка, як час його ґімназійної науки й університетських студій, праця в „Студентській Громаді'', зв'язки з галицькими тогочасними культурними колами, студії у проф. Грушевського у Львові (в 1904 р) й в парі з тим подав характеристику статтей, що вийшли з-під його пера. Далі зустріч і співпраця з такими визначними одиницями як В. Липинський, Д. Яворницький, Б. Грінченко, А. Синявський, Я. Новицький чимраз більше скріплювала творчий ентузіязм Д. Дорошенка. Крім цеї „героїчної доби життя'' пок. Дорошенка — як він сам її назвав, — не занедбував він праці для широких народніх мас, орґанізував читальні „Просвіти'', закладав народні бібліотеки, брав живу участь у влаштуванні театральних вистав, концертів, у чому дуже чинно допомагала йому дружина, Наталія Мих. Васильченко. Ще дальше великі історичні події, а враз із тим надії на здійснення наших державницьких змагань висунули Д. Дорошенка на високі, відповідальні пости: він став членом Центральної Ради, далі губернатором Галичини й Буковини, далі чернігівським губерніяльним комісарем і врешті міністром закордонних справ. Вкінці розчарований політичними ускладненнями Д. Дорошенко покинув тогочасні урядові кола й повернувся до наукової праці, перебравши катедру історії України в кам'янецькому університеті. На доручення уряду Української Народної Республіки він переїхав до Праги, де став професором українського, а відтак і чеського університетів. Окупація Чехії большевиками (1945 р.) примусила Д. Дорошенка виїхати до Німеччини, там покликано його на становище керманича Відділу Культури й Освіти при Центральному Комітеті Української Еміґрації в Авґсбурзі. Саме в Авґсбурзі він згуртував у 1945 р., українських учених, членів Всеукраїнської Академії Наук і в самих початках творення нашого культурного життя відновлено діяльність Української Академії Наук, яка для відзначення свободи слова, прийняла назву Вільної, при чому проф. Д. Дорошенка одноголосно вибрано її Президентом. Під його проводом УВАН розгорнула якнайактивнішу діяльність, в дуже коротких відступах часу відбувалися наукові з'їзди по спеціяльних групах, виголошено сотні доповідей на відкритих конференціях, при чому також і не-члени Академії брали в дискусіях участь. На якому високому рівні стояли доповіді цих наших учених свідчить чи не найкраще наукова конференція (в січні 1947 р.), присвячена гетьманові Мазепі, якій проводив самозрозуміло сам Президент. Гурт таких висококваліфікованих істориків, як проф. Д. Дорошенко, Б. Крупницький, О. Оглобин, Д. Олянчин, О. Пріцак і П. Хрущ розгортали продовж цілого дня всі головні сторінки життя і діяльності Великого Гетьмана. В свідомості слухачів витворилося почування, наче б то Грушевський продвжує свою фундаментальну працю: відкриває ще невидрукований дальший том своєї Історії України, на якому блистить напис „Мазепа й його доба''. Так творили нові вчені в дуже несприятливих умовинах таборового життя, в тому часі, коли видання якоїсь книжки було великою проблемою і тому з конечности залишався тільки циклостиль. Пок. Президент не випускав керми УВАН підчас дальшої своєї життєвої мандрівки: з його почину зорґанізовано в Канаді заокеанський центр нашої Академії, а згодом (в квітні 1950 р.) відкрито в ЗДА друге огнище цеї важливої установи.

В другій частині Академії, присвяченій пам'яті пок. Дорошенка, виступило шістьох співпрацівників його, які в формі особистих спогадів представили в дуже живий спосіб діяльність Президента й відмітили його визначні прикмети. До цих промовців належали: проф. Левко Чикаленко, що навіть з ноткою веселости розказав про свою зустріч з Дм. Дорошенком у Львові в часі університетських студій, відтак о. Григорій Павловський згадав про деякі епізоди з його родинного життя, а відомий видавець із Праги ред. Юрій Тищенко про свої взаємини з ним колись у Києві та згодом у столиці Чехії. Окрему увагу на рідкі високі прикмети дружини Д. Дорошенка, що була його найвірнішим другом, звернув увагу Іван Коровицький. Дальше ред. Ю. Дивнич намагався потягнути паралелю поміж В. Винниченком і Д. Дорошенком, представником крайно-лівої партії й визначним монархістом та зацитував тут слова самого Дорошенка, що „в будівництві кожної держави контрасти є неминучі, але й потрібні'', даючи тим доказ толерантности нашого історика. З черги проф. Петро Одарченко підмітив незвичайно широке зацікавлення пок. Дорошенка цілою науковою продукцією, що при його наскрізь феноменальній пам'яті (міг кожночасно наводити заголовки книжок, а навіть подавати число окремих сторінок із важливіших творів!) Врешті інж. Лев Биковський подав загальний огляд наукової спадщини Дмитра Дорошенка.

В свому кінцевому слові проф. М. Ветухів сказав, що такі діячі, як покійний Дмитро Дорошенко, не вмирають, а залишаються з нами своїм духом і будуть жити ще через довгі покоління. Він заохотив усіх промовців списати виголошені доповіді, які були такі цікаві — наче перед нашими очима пересувалася мінлива життєва лента, а на ній приявні могли бачити дуже пластично різні епізоди з життя великого Громадянина.

М. Дагор

В НАШІЙ ГРОМАДІ

● **40-річний ювілей** свого існування обходило минулої неділі Т-во ім. Івана Франка, 146 відділ УНСоюзу в Дітройті, на якому з промовою виступив Иосип Лисогір, заступник гол. предс. УНСоюзу.

● **Марта Герман**, мати головного секретаря УНСоюзу Григорія Германа, померла у Вилкіс Бері, в Пенсилвенії, 29-го травня. Покійна походила зі села Спасова в повіті Жовква та була довголітньою членкою 99 відділу УНСоюзу.

● **„Розкопки города Червена''** — це тема чергової доповіді в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку, що її виголосить в найближчу п'ятницю в год. 7:30 ввечорі проф. Лев. Чикаленко. Минулої п'ятниці ред. Ю. Дивнич виголосив доповідь про „Малоросійство в Америці'', бо ред. Кедрин був перешкоджений зі заповідженою своєю доповіддю.

● **Д-р Лев Ганкевич**, відомий адвокат і громадський діяч з Західнія Україні, оборонець в багатьох політичних процесах, обходить сьогодні в Ню Йорку своє 70-річчя.

„Прийшов Інспектор'' в Користь ЗУАДК-у в Честер, Па.

У відповідь на заклик Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету, спрямований до всіх Театрів, Хорів і Мистецьких Ансамблів, дати в біжучих місяцях один виступ в користь переселенчої акції, филаделфійський Український Театр під мист. проводом В. Блавацького дає в неділю 3. червня 1951 в Честер, Па. в год. 7.30 веч. голосну п'єсу Джана Б. Прістлі „Прийшов су Дж. Б. Прістлі „Прийшов інспектор''. Весь дохід призначений на ЗУАДКомітет.

Треба сподіватись, що громадянство Честеру прибуде масово на цю вистану, щоб побачити цікаву п'єсу, гарну гру наших передових акторів та щоб при тому ще й підтримати ЗУАДК в його шляхетній праці.

● **Прилюдне засідання** Мовознавчої Секції УВАН відбудеться в суботу, 2-го червня в Літературно-Мистецькому Клюбі в год. 7:30, з доповіддю К. Т. Туркала на тему: „Як ми редагували мову в газеті „Пролетарська Правда.''

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДРУГИЙ КОНЦЕРТ учнів **Р. Савицького**, що мав відбутися **3. червня 1951** в Літ.-Мист. Клюбі в Ню Йорку, **не відбудеться** того ж дня. Натомість **концерт відбудеться** в суботу, **дня 16. червня.**

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ТОЛІДО, Огайо

З гостини на працю УККомітету

В неділю, 14 січня, від. 167 У.Н. Союзу влаштував маленьку гостину, на яку запрошено о. В. Рожка з Росфорд, гол. радного В. Дідика з Дітройту да д-ра Б. Філіпчака, що прибув зі старого краю й отворив канцелярію в Толідо. По вечері, головний радний УНСоюзу, В. Дідик, сказав гарне слово про завдання і цілі УНСоюзу. Промовляли ще й Б. Філіпчак й о. В. Рожко. Бесідники взивали стару й нову іміґрацію до щирої співпраці для нашого загального добра. Теж згадувано, з яким великим трудом стара іміґрація розбудовувала тут наше життя, будувала церкви, народні доми, чи таку могутню народну установу, якою є У.Н.Союз. Потім п. Б. Філіпчак попросив присутніх зложити пожертви на Український Конґресовий Комітет, а п. Дідик ще попер цю добру справу. Пожертви зложили по $10: д-р Б. Філіпчак, Медецький Д., Космина М., Скотинський Н., Кульматицький Ів.; по $5: Зьонкевич Павло (ст.), Зоковець Ф., Федчук Ів., Гавриляк Ст., Закорчений М., Мельник В., Бойко Ів., Вельґан Семен, Миськів Гр.; по $4: Білаш Н.; по $2: Глагола П., Блясецький М., Дідик В., Медецький Ст., Василик Т., Калина А., Білецький Н.; по $1: Унисько А., Крохмальна М. Зібрано разом $115,00, які вислано до Укр. Конґресового Комітету.

Іван Кульматицький

БОСТОН, Масс.

Писанка з нагоди Свят Воскресіння

Наша збільшена новими іміґрантами українська громада причинилася теж до звеличання Свят Христового Воскресіння. Це виявилося участю вірних у церковних богослуженнях. Тому, що на рідній землі немає спроможности святкувати Воскресіння Христове за стародавнім звичаєм, свіжо прибуваючі українці хочуть віддячитися Творцеві за те, що їм дозволив переїхати в свобідну країну, де вони можуть висловити свої почування. Натовп в українській православній церкві з нагоди Свят був такий великий, що зацікавив старих американців неукраїнського походження приглянутися величавим богослуженням, хочби тому, що ці Свята обходяться за старим календарним стилем. Згідно з традицією великодна проповідь була присвячена згадкам про Рідний Край і тим, що колись святкували Великдень, а цього року вже його не діждались, або опинилися далеко поза межами Рідного Краю. — у московській неволі на Сибірі чи на Соловках або в Казахстані. Була підкреслена особливо участь українців у рядах УПА. При цій нагоді не забули громадяни за писанку для ЗУАДК і на зазив пароха о. Е. Королишина зложили $70, які будуть вислані на призначену ціль.

Микола Давискиба

ЮТИКА, Н. Й.

Концерт веснянок

Для нас було присмною несподіванкою почути через радіо, що хор українців м. Ютики 13 травня улаштовує концерт веснянок і присвячує його українським матерям. Почути в день Матері концерт гаївок, повних живої наснаги, було особливо бажаним. І ось ми у великій залі Ґрейс Чорч. На початку у вступному слові, було відмічено з якою радістю українці приєднались до святкування цього дня. Вся Америка, як і увесь вільний світ, в цей день шанує своїх матерів, бо для всіх, як і для нас українців, мати то є святиня. І жаль стискає наше серце, коли ми, які живемо на вільній зимлі Вашинґтона і святкуємо день Матері, згадуємо про тих наших матерів, які благословляли нас виряжаючи у вільний світ, а самі залишились далі разом з усім народом боротись на Батьківщині проти найбільшого нашого ворога — Москви. З'ясовується далі роля матері у схороненні наших культурних скарбів, наших пісень і звичаїв, — тому „хай втішається наша Мати, бачучи як діти бережуть ці скарби". І тут розійшлась куртина, а з сцени понеслась Стеценкова: „Весно, весно, полоняночко". Вже ця веснянка переконала нас у дальшому зростанні хору, що так захоплено, з повним розумінням передав бадьорий настрій пісні своїм слухачам. Ми пильно слідкували за розгортанням хороводу-пісні, милувались барвистістю наших національних строїв, що в них були одягнеці всі хористи, і дивувались розвиненому чуттю ритма у хористів, що виводили хоровод. Далі хор проспівав дві сценізованих веснянки: „Люб" в розкладці Леонтовича, де сцену поводження з любим і нелюбим хлопцем артистично провела пані Запаринюк. З черги ми побачили „Зайчика", що охоплений трьома півколами хористів шукав виходу з „турецьких городів з німецькими замочками". Сам „Зайчик" чи не найменша з учасниць хороводів легко могла би проскочити по-під руками хористів, але „німецькі замочки" в'язали дорогу і всі зусилля маленького „Зайчика" були даремні. Останнім хороводом-веснянкою першого відділу був „Кривий танок". Тут хотілось би чути більш могутній жіночий хор і українській громаді міста про це слід подбати. Другу частину концерту хор співав уже без участи дітей і саме ця частина ще більше переконала нас у художньому рості цього молодого, творчого колективу. Ще з-за куртини почали хористи веснянку і, коли розкрилась куртина, ми побачили групу хористок, що співали сидячи на сцені: „А ми нивку оремо". Далі на сцені счинилась ціла „революція", бо дівчата хотіли співати „Мак", а хлопці — „Жука". Але що зробиш з дівчатами! Хлопці мусіли поступитись і грайлива мелодія „Маку" понеслась зі сцени. Тут перед очима розгорталась ціла „трагедія", бо хлопців — мак лише з початку веснянки відповідав бадьорим і впевненим голосом. Чим дальше співали веснянку, тим більш і більш „Мак" виявляв тривогу і цілком оправдану, бо коли дівчина запитала: „козаче, козаче! Чи вже пора щипати мак?" і хлопець відповів: „Вже!", стало ясно, що „макові" прийшов кінець: весь дівочий гурт після відповіді кинувся щипати „мак" і хлопцям з великими труднощами вдалося вирвати свого товариша з дівочого оточення. Але що дивно: „Мак" зовсім не був вдовольнений з такого „порятунку"! Тепер настала вже черга хлопців і хор заспівав „Жука". Хочемо відмітити маленького „жука" — Томича, який з великими труднощами по мосту, зплетеному з рук хористів таки обліз величезну сцену і зрештою, під захоплені овації публіки, добрався домів. Наступна весела, безжурна, блискуча веснянка: „Перепілка" була чи не найкращою точкою другого відділу. Останньою точкою концерту була велика веснянка-хоровод: „Гей нумо, нумо, заплетемо шуму!"

Концерт закінчився, а перед нами само по собі виникло питання: де міг хоровий колектив добути всі ці веснянки, яких ми тут в Америці ще ніде не чули? Тому ми звернулись з цим питанням до старости хору Богдана Кізіна і почули таку відповідь: „Люб" і „Нелюб" — це дві відомі веснянки взяті нами із збірника Леонтовича. „Весно, весно" ми поновили по пам'яті за Стеценком з „Про що тирса шелестіла". Решту веснянок ми записали вже тут з голосу наших матерів і тому цей наш концерт ми присвятили саме їм. А щоб ще більше їх втішити ми в перший відділ ввели третє, дитяче коло і саму „весну" символізувала у нас одна з найменших наших дівчаток панна Рожинківська. З тої ж причини ми ввели в наш концерт окремий, виключно дитячий відділ між першим і другим відділом веснянок, що його ви тут бачили". Ми подякували за розяснення і висловили надію, що швидко ми почуємо вже самостійний концерт цього симпатичного хорового колективу.

О. Ч.

ПРОВІДЕНС, Р. Ай.

Організація Відділу УКК

В суботу дня 19 травня відбулися основуючі збори Відділу Українського Конґресового Комітету в столиці Ровд Айленд — Провіденс. Збори відбулися вечором в залі ветеранів, а відкрив їх представник організаційного комітету д-р Ярослав Коропей. Учасники вибрали його і головою зборів. По відчитанню протоколу із засідань організаційного комітету д-ром Володимиром Юзичом, приступлено до поодиноких точок підготованого і принятого зборами денного порядку. Секретарем зборів був д-р В. Юзич. УККомітет в Ню Йорку репрезентував п. В. Мудрий, який виголосив і відповідний інформаційний реферат про працю Конґресового Комітету і про завдання його Відділів та Філій на місцях. По рефераті було кілька запитів, на які референт дав відповідь. З черги приступлено до пояснення статуту і правильника для Відділів УКК, а потім вибрано управу Відділу УКК в такому виді: Голова: Олександрук Семен; заст. голови: Лаба Іван, о. Желехівський Йосиф; секретар: д-р Юзич Володимир; скарбник: Рекрут Омелян; члени управи: Москалик Лука і Коропей Ніна. До Контрольної комісії вибрані: д-р Коропей Ярослав, д-р Гіль Зенон, Кравчук Іван, а заступником Лучка Франк.

У зборах взяло участь около сотні громадян. Деякі з них заплатили там Національний даток, а багато з присутніх поплатило вкладку до місцевого Відділу. Треба надіятись, що праця новозаснованого Відділу УКК буде якнайкраще розвиватися. Запорукою цього є добре зложена Управа з представників нової, давної і тутродженої молодої американсько-української ґенерації.

К. Д.

1951 РІК — 90-та РІЧНИЦЯ СМЕРТИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА „КОБЗАР" Т. ШЕВЧЕНКА — НАЙНЕОБХІДНІША КНИГА КОЖНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛЮДИНИ!

У Видавництві „Тризуб" у Вінніпеґу друкується і восени ц. р. поступить у продаж перше в Канаді повне видання, мистецьки люксусово оформлене, „Кобзаря" генія Українського Народу, Тараса Шевченка з наголосами, щоб кожна людина і навіть грамотна дитина могла правильно прочитати кожне поетичне слово поета, із статтями до „Кобзаря" і докладними поясненнями, примітками та репродукціями малярських творів Шевченка (частина в барвах оригіналу) і в твердих мистецьки оформлених палітурках під редакцією д-ра Леоніда Білецького.

Видає Інститут Шевченкознавства Української Вільної Академії Наук (УВАН) у Вінніпеґу.

Ціле видання обіймає 4 томи, але восени ц. р. поступить у продаж перших два томи. Хто ще тепер пришле, як передплату $8.00 за обидва томи або $15.00 за всі чотири, той одержить „Кобзаря" Шевченка по зниженій ціні. У вільнім продажу буде це видання значно дорожче.

Тому УВАН рекомендує й радить ще тепер зголоситись з передплатою на перші два томи або на всі чотири томи, щоб потім не платити значно більшу суму за „Кобзаря", якого пізніше може вже й не бути у вільній продажі, бо видається „Кобзар" в обмеженій кількості.

Це видання „Кобзаря" присвячується українським піонерам у Канаді.

З передплатою зголошуватись на адресу:

Ukrainian Free Academy of Sciences, Institute of Shevchenkology, Box 3587, Sta. B., Winnipeg, Man. Canada.

Картка замовлення

В прилозі засилаю $ ...... на ...... чотири .... на два томи „Кобзаря" Т. Шевченка, які прошу вислати мені по виході з друку.

Ім'я і прізвище ....

Адреса: ....

НОВІ ІМІҐРАНТИ

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Стюарт" до Ню Йорку, 2-го червня:

Аршно Олександер, Ольга, Едвард; Ласарко Осип, Валерія, Марія, Катерина, Люба, Роман; Нечупас Михайло; Скафаровський Петро; Бурбело Богдан, Марія; Деменюк Іван, Лідія, Іван, Данко; Телев Василь, Гізела; Климовський Ярослав, Ніна; Когут Павло; Костюк Василь; Лебід Данило, Марія; Ломаґа Марія; Мороз Галина; Микитин Андрій, Наталія, Вікторія; Настащук Дмитро, Ева, Мирон; Назар Іван; Олексин Василь, Анна, Степанія, Зенон; Олійник Степан, Софія; Онуфрійчук Зеновія, Сергій, Борис-Юрій; Садчиков Микола, Марія; Тибінко Іван, Параска, Станислава; Роман; Верещак Іван, Каролина, Анна, Іван; Пурий Іван, Стефанія, Борис, Здзіслав; Сорочинський Осип, Августина.

● Перші познаки інтензивної оборонної підготовки почали проявлятися вже теж в Европі, як обмежено продукцію і продаж продуктів з матеріялів, що потрібні для оборони.

● Зрікся посади дорадника президента Дейвид К. Найлс. Це був останній дорадник у Білому Домі з часів президента Рузвелта. Він хоче їхати на вакації до держави Ізраїля.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ... КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС"!

ЗАЯВА

Дня 5. травня б. р. зневажив я п. **Романа Мрица.** Я перепрошую його, а у звязку з тим жертвую на ціль Українського Конгресового Комітету $20.00, та до Диспозиції Пластової Станиці в Балтимор $20.00.

Володимир Сушко.

Балтимор, дня 11. травня 1951.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 3. червня, в парафіяльній салі, зараз по Сл. Божій. Проситься членів прийти на час. Маємо багато справ до полагодження. — Уряд Бр.

БАЛТІМОР, МД. — Від. 337 ім. І. Франка повідомляє, що місячні збори відбудуться, як звичайно, першої неділі місяця, це є 3. червня, в год. 12, на салі укр. церкви, 524 Wolfe St. — О. Стельмах, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 18. травня 1951 р. помер у 63. році життя

ВАСИЛЬ КАФАРИЧ,

член Бр. св. Димитрія, від. 288 У. Н. Союзу в Бетлегем, Па.

Покійний походив зі села Головецько Вижне, повіт Старий Самбір, Галичина. Полишив у смутку сина Евстахія і дочку Олену. Був щирим громадянином і не жалував гроша на добрі цілі.

Похорон відбувся 21. травня при участи родини, членів і знайомих з церкви св. Иосафата, відтак на український цвинтар св. Иосафата. — В. И. П.!

А. Данилюк, секр.

Дня 21. квітня 1951 р. помер у 71. році життя

ІВАН ПЕТРІВ,

член Бр. св. Иосафата, від. 217 У. Н. Союзу в Рачестер, Н. И.

Покійний полишив три сини: Андрія, Терофана і Михайла, три замужні дочки: Анну, Марію, Катерину та вісім внуків. Родився в селі Жовчів, пов. Рогатин. До У.Н.С. вступив 1924 р. Був активним членом і прикладним громадянином.

Похорон відбувся 25. квітня з церкви св. Иосафата на цвинтар Holy Sepulcher Cemetary при участи родини, знайомих і членів відділу. — В. И. П.!

Р. Пристай, секр.

Дня 13. травня 1951 р. померла по довгій недузі в 58. році життя

ТЕКЛЯ МАНИК,

члениця Бр. св. Василія, від. 168 У. Н. Союзу в Перт Амбой, Н.Дж.

Покійна оставила мужа Пилипа, двох синів Григорія і Иосифа, дві дочки Параньку і Гаську, двох зятів, дві невістки і трьох внуків. Походила зі села Черче, пов. Рогатин, Зах. Україна.

Похорон відбувся 17. травня з погребового заведення до церкви св. Димитрія в Картерет, а відтак на цвинтар Кловер Ліф Парк у Відбрідж, Н. Дж. В похороні взяли участь родина, знайомі і члени відділу. — В. И. П.!

Г. Бабин, секр.

ТАРЗАН, ч. 2603. Тепер вони пропащі.

„Великий Боже!" — крикнув Грідлі. „Хто вони?" — „Гориби" промимрив Тор. Аж тепер ми пропали!"

„Якщо спробуєте втекти, ми вас уб'ємо!" — погрозив гориб. Вказуючи на ґоробора, він добавив: „вилазь на спину й мостися спереду".

Дивна валка поплила до темного бору на далекому березі річки.